

برنامه آموزشی دستیاران رشته کودکان

دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دوره دستياري:

طول مدت برنامه دستياري در کودکان سه سال بوده که به طور مستمر و تدریجی آموزش و هدایت دستیاران را در افزایش توانمندی ها و مسئولیت پذیری و تعهد حرفه ای شامل می شود. برنامه های آموزشی دوره دستياري با فراهم آوردن شرایط مواجهه مستقیم دستیاران با کودکان و نوزادان، فرصت تجربه مستقیم آموزشی و درمانی را ایجاد کرده و ایشان را با شرایط متنوع پاتولوژی آشنا می نماید بطوري که دستیاران با بیماری های حاد و مزمن کودکان و نوزادان بستري و سرپایی آشنا میشوند.

در طول سال اول دوره دستياري، دستیاران این امکان را خواهند داشت که تجاربی را کسب نمایند که برای آموزش های بعدی ایشان ضروري می باشد. طی آموزش در سال دوم و سوم دستیاران علاوه بر آموزش، مسئولیت نظارت بر عملکرد و آموزش دستیاران سال پایین تر را در محیط های بستري و سرپایی بر عهده خواهند داشت.

در کل این دوره سه ساله هدف کلی دستیابی به توانمندی ها و شایستگی کافی در مراقبت از بیمار، دانش پزشکی، تعهد حرفه ای، مهارت های ارتباطی، یادگیری مبتنی بر تمرین (Practice Based learning) و System based practice می باشد. اهداف کلی دوره دستياري:

انتظار می رود در این دوره آموزشی دانش آموختگانی دانش پژوه، دانشمند، جامعه نگر، سلامت نگر، جستجوگر، نقاد، خودآموز فعال، کارآمد آراسته به اخلاق اجتماعی و حرفه ای تربیت شوند. پس از پایان دوره آموزشی دستیاران بایستی به اهداف زیر نائل آیند:

- 1- با کودک، والدین کودک، جامعه و همکاران ارتباط موثر برقرار کنند.
- 2- سلامت نوزادان، کودکان و نوجوانان را با تاکید بر رشد و تکامل آنها مراقبت و پایش کنند.
- 3- مشکلات سلامت نوزادان، کودکان و نوجوانان را در شرایط سرپایی و بستري به گونه مناسب و موثر تشخیص داده و اداره نمایند.
- 4- با تیم های چند رشته ای مرتبط با سلامت در محدوده های وسیعی مثل: بیمارستان، مراکز بهداشتی و درمانی، جامعه، مدارس و مهد کودک ها، انجمن های علمی و سازمان های غیر دولتی همکاری نمایند.
- 5- رهبری و مدیریت گروهی در مسئولیت های آموزشی، پژوهشی و خدماتی مرتبط با سلامت کودکان را عهده دار شوند.
- 6- سیاست های ارتقای سلامت، توزیع عادلانه سلامت و شیوه زندگی سالم را با روش های مناسب در جامعه ترویج نمایند.
- 7- از حقوق کودکان و نوجوانان در فرآیندهای مختلف اجتماعی مرتبط با سلامت در صورت ضرورت دفاع کنند.
- 8- پژوهش های کاربردی را در زمینه طب کودکان طراحی و اجرا نمایند.

مهارت های ضروری دوره دستبازی

تعداد مورد نیاز	مهارت های عملی ضروری برای دستیاران گروه کودکان
10	لوله گذاری داخل نای
20	تهیه اسمیر و رنگ آمیزی گرم و گیمسا
2	بیوپسی کبد
10	آسپیراسیون مغز استخوان
30	گذاشتن کاتتر ورید مرکزی
5	ایجاد کردن راه وریدی و راه داخل استخوانی Intra osseous
10	گذاشتن کاتتر شریان و ورید نافی نوزادان
20	تعویض خون
20	کار با دستگاه ونتیلاتور
20	گاواژ - NGT
20	پونکسیون نخاع
10	آسپیراسیون مژانه
2	دیالیز صفاقی

5	الکتروکاردیوگرافی
30	سونداژ ادراری
30	تزریق زیر جلدی - داخل جلدی- عضلانی - وریدی و داخل مقعدی
30	نمونه گیری خونی شریانی- وریدی
5	تجویز سورفکتانت از راه لوله تراشه
30	انجام آزمایش معمولی ادرار
5	آسپیراسیون مایع جنب و آسیت
2	گذاشتن Chest tube
5	انجام پروتکل های شیمی درمانی
5	کت دان ورید محیطی و نافی
10	اندازه گیری قند خون با گلوکومتر
10	روش های درمانی استنشاقی
2	اتوپسی آموزشی
10	پالس اکسی متری

مرکز آموزشی بیمارستان علی ابن ابیطالب (ع) بخش کودکان

- 1- بخش عمومی کودکان
- 2- بخش نوزادان و ICU نوزادان
- 3- اورژانس کودکان
- 4- اورژانس کودکان، اورژانس نوزادان، بخش نوزادان سطح دو، ICU نوزادان، ICU کودکان و بخش های فوق تخصصی کودکان شامل: قلب
- 5- درمانگاه ها : درمانگاه فوق تخصص نوزادان بیمارستان علی ابن ابیطالب (ع)

کنفرانس ها

الف - کنفرانسهای عمومی (طبق برنامه از قبل تنظیم شده از طرف بخش)

- 1- Management conf- هر ماه یک جلسه توسط سه نفر از اساتید بخش (به مدت ۲ ساعت)
- 2- Morning Report هر روز از ساعت 8-9 در محل آموزش بالینی بیمارستان علی ابن ابیطالب برگزار می شود . .
- 3- Radiology Conf. هر ماه یک جلسه توسط رادیولوژیست و دستیاران موظف .
- 4- Mortality Conf.- ماهانه یک جلسه .
- 5- Resident Journal club- هر هفته یک جلسه .
- 6- کنفرانسهای عمومی درون بخشی .
- 7- شرکت در کنفرانسهای عمومی دانشکده مانند CPC و سخنرانان مدعو شرکت در کارگاههای آموزشی کشوری که از طرف وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تعیین شده است مانند کارگاه ترویج تغذیه با شیر مادر ، کودک سالم ، ماناو احیاء کودکان

برنامه آموزشی سال اول دستیار

- 1- بخش جنرال 4 ماه
- 2- اورژانس کودکان و درمانگاه ۱ ماه
- 3- اورژانس نوزادان 1 ماه
- 4- بخش نوزادان 1 ماه
- 5- درمانگاه (اسکرین اتفاقات) و اورژانس کودکان ۱ ماه
- 6- بخش عفونی 1 ماه (کرمان)
- 7- بخشهای فوق تخصصی 2 ماه شامل هماتولوژی و نورولوژی هر کدام 1 ماه . (درکرمان شش ماهه دوم سال اول گذرانده خواهد شد)
- 8- مرخصی 1 ماه

هدف :

- 1- برخورد صحیح با کودک بیمار و خانواده او
- 2- کسب مهارت کامل در گرفتن شرح حال و معاینه بیمار
- 3- کسب تبحر در تشخیص و درمان فوریت‌های طب کودکان
- 4- کسب مهارت کافی جهت تشخیص و درمان بیماری‌های شایع کودکان
- 5- فراگیری آخرین مطالب علمی در مورد بیماران خود از کتاب‌های مرجع و در صورت نیاز از مجلات
- 6- فراگیری کاربرد ، مقدار ، مدت درمان و عوارض داروها در بیماری‌های شایع رشته کودکان
- 7- کسب مهارت در تشخیص و درمان بیماری‌های سرپایی
- 8- تبحر در تفسیر و نتیجه‌گیری صحیح از یافته‌های آزمایشگاهی و رادیولوژی در بیماری‌های شایع کودکان
- 9- کسب مهارت کافی در انجام :

Venous and Arterial Blood Sampling, Cut down Pleural tap , Peritoneal tap , Bladder tap , Bone Marrow
Aspiration and Bx, LP ، تجویز سورفکتانت از راه تراشه
مهارت کافی در انجام CPR شامل : کاربرد DC Shock ، لوله‌گذاری تراشه ، ماساژ قلبی و استفاده صحیح از داروهای مورد نیاز در
CPR

- 10- آشنایی با انجام تعویض خون در 6 ماه اول و مهارت انجام آن بطور مستقل در 6 ماه دوم .
- 11- آشنایی با انجام , Peritoneal Dialysis , Subdural tap
- 12- تبحر کافی در انجام و تفسیر آزمایشات : U/A , Stool OB and Pus cell , G. Stain , Peripheral Smear , TB Test , NG Tube , Foley catheter ، گذاشتن ECG ، اکسترن و دانشجویان پزشکی و سایر همکاران
- 13- رفتار صحیح و مناسب با اساتید ، پرستاران ، اینترن ، اکسترن و دانشجویان پزشکی و سایر همکاران
- 14- کسب دانش کافی در مورد تغذیه نوزادان و کودکان و همچنین انجام واکسیناسیون
- 15- تعیین عنوان پایان‌نامه دستیار و برنامه ریزی جهت انجام پروژه تحقیقاتی مربوطه

برنامه آموزشی سال دوم دستیار

- 1- بخش جنرال دو ماه
- 2- اورژانس کودکان و درمانگاه یکماه
- 3- اورژانس نوزادان یکماه
- 4- ICU نوزادان یکماه
- 5- بخش‌های فوق تخصصی سه ماه (ایمونولوژی تنفسی - کلیه - گوارش هر کدام یکماه در کرمان)
- 6- انتخابی یکماه (بخش‌های انتخاب شده توسط بخش کودکان شامل : پوست و رادیولوژی)
- 7- درمانگاه یک ماه
- 8- مرخصی یکماه (فقط 15 روز از دوره مرخصی سال دوم قابل ذخیره می باشد)

هدف :

- 1- کسب اعتماد به نفس و تصمیم‌گیری صحیح در مورد نیاز یا عدم نیاز بیماران به بستری شدن .
- 2- تشخیص و درمان صحیح بیماران درمانگاهی بطور مستقل
- 3- تبحر کافی در درمان صحیح بیماران در زمان کشیک
- 4- فراگیری از کتاب نلسون طبق برنامه ریزی بخش
- 5- مهارت کافی در انجام اعمال Liver Bx , Joint tap (Knee) , Subdural tap , pritoneal dialysis
- 6- آشنایی با روش‌های پاراکلینیکی و درمانی گروه‌های فوق تخصصی :

7- Endoscopy , Hemodialysis , Pericardial tap , Cardiac cath , EMG , EEG , Sonography -7
آزمایشگاهی رایج مانند , CBC , Sed Rate , CRP ,FA , FBS , BUN , Electrolyte , Bilirubin
Culture Method (Urine , Stool , Blood)

8- مهارت کافی در تفسیر نوار قلب

9- کسب مهارت لازم جهت تعلیم به دانشجویان ، اکسترنها و اینترنهای بخش کودکان

10- آمادگی و شروع انجام یک پروژه تحقیقاتی در رابطه به بیماریهای کودکان .

برنامه آموزشی سال سوم دستياري

1- بخش جنرال سه ماه

2- اورژانس کودکان و درمانگاه یکماه

3- اورژانس نوزادان یکماه

4- بخشهای فوق تخصصی (قلب ، غدد) هر کدام یکماه و بخش فوق تخصصی عفونی یکماه در کرمان

5- انتخابی یک ماه

6- مرخصی یک ماه

7- درمانگاه یک ماه

8- طرح یک ماه

هدف :

1- تسلط کامل در تشخیص ، درمان و پیشگیری بیماریهای کودکان

2 - توانایی اداره کردن بخش کودکان به نحو مطلوب

3- دانش مطلوب و توانایی کافی جهت تعلیم به دانشجویان ، اکسترنها ، اینترنها و دستیاران سال اول و دوم

4- دانش مطلوب جهت پاسخ به مشاوره های پزشکی

5- فراگیری کامل کتاب نلسون و در مورد لزوم ، مطالب کتابهای مرجع دیگر

6- آشنایی کامل با چند مجله علمی معتبر کودکان مانند 1- Journal of Pediatrics

2- The peadiatric clinics of North America

7- مهارت در انجام Peritoneal dialysis و بیوپسی کبد بطور مستقل در کرمان

8- آشنایی با کاربرد Cardiac Catheterization , Echocardiography , Pediatric Hemodialysis , Pediatric

Endoscopy , Kidney Biopsy

9 کسب توانایی در ایراد سخنرانیهای علمی

10- به پایان رساندن پروژه تحقیقاتی

11- گذراندن امتحان بورد تخصصی با نمره عالی

روش اجراء:

1- اجرای برنامه چرخشی دستیاران سالهای مختلف طبق برنامه های مشخص شده فوق .

2- تمام دستیاران موظفند در صورت عدم اشتغال در بالین بیماران فوری و نداشتن کشیک در اورژانس کودکان و نوزادان در کنفرانسهای عمومی بخش شرکت بنمایند.

3- در درمانگاههای عمومی و بخشهای اتفاقات کودکان و نوزادان دستیاران سال اول تحت نظر دستیار سال دوم یا سوم بیماران را معاینه و معالجه مینمایند و در صورت احساس نیاز، دستیاران مافوق با اساتید مشورت می کنند.

4- مسئولیت راند بخشهای عمومی به عهده دستیاران سال سوم می باشد و در صورت نبودن دستیار سال سوم به عهده دستیار سال دوم است .

- 5- در بخش‌های عمومی هفته ای 5 روز کلیه بیماران و بیماران جدید بستری توسط اتندینگ و دستیاران و سایر کادر آموزشی آن بخش ویزیت و مورد بحث قرار می‌گیرند. روزهای سه شنبه دستیار ارشد هر بخش راند بیماران را به عهده خواهد داشت .
- 6- دستیاران در بخش‌های فوق تخصصی موظف به شرکت در کنفرانس‌های بخش فوق تخصصی خود میباشند.
- 7- دستیاران باید طبق برنامه ریزی بخش در درمانگاه‌های فوق تخصصی صبح یا بعداز ظهر شرکت فعال داشته باشند.
- 8- بیماران در درمانگاه‌های فوق تخصصی توسط دستیاران معاینه میشوند و با استاد مربوطه مشورت می‌گردند
- 9- در بخش‌های فوق تخصصی طبق ضوابط مخصوص به خود بیماران توسط استاد و فلو و دستیاران مورد بحث قرار می‌گیرند.
- 10- انجام کارهای عملی بخش و نظارت بر کارهای دانشجویان عمدتاً" به عهده دستیار سال سوم می‌باشد.
- 11- مسئولیت راند کامل بخش همراه با دانشجویان ، اکسترنها و اینترنها دو روز در هفته به مدت 2 ساعت مستقلاً" به عهده دستیاران می‌باشد و در صورت لزوم مسائل بخش را با اساتید مورد بحث قرار میدهند.
- 12- اساتید کشیک در روزهای تعطیل در بخش حضور پیدا می‌کنند و مسائل مربوط به بیماران را با دستیاران آن روز مورد بحث قرار میدهند.
- 13- دستیاران مسائل بیماران بستری شده را در ساعات غیراداری با استاد آن بخش در میان می‌گذارند و بیماران جدید بستری را در ساعات غیراداری با استاد کشیک مشورت می‌کنند و در صورت نیاز میتوانند با نظر استاد کشیک در هر زمان با اساتید دیگر غیر کشیک مشورت بنمایند .
- 14- مدت کشیک دستیاران در ماه بر طبق نیاز بخش و آئین نامه وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی بوده و در این مدت دستیار باید به طور تمام وقت در بیمارستان حضور داشته باشد و در صورت انجام کشیک اضافه حق الزحمه دریافت خواهند نمود .
- 15- دستیاران بخش کودکان حق کار انتفاعی در خارج از بخش کودکان را ندارند و در مورد کارهای غیر انتفاعی باید با موافقت شورای بخش باشد .
- 16- دستیاران موظفند در امتحانات کتبی بخش که از قبل اعلام می‌گردد شرکت نمایند .
- 17- اعلام عنوان پایان نامه در آخر سال اول دستیار است .
- 18- شرکت در کارگاه‌های کشوری (کارگاه ترویج تغذیه با شیر مادر و...) با برنامه ریزی انجام شده بوسیله بخش .

ارزشیابی :

- 1- هر ماه برگه ارزشیابی دستیار (که پیوست می‌باشد) توسط استاد مسئول بخش تکمیل و در پوشه های مخصوص دستیاران نگهداری می‌گردد . هر شش ماه یکبار تمام برگه های ارزشیابی بررسی و در شورای بخش مطرح و در صورت لزوم نکات ضعف دستیاران گوشزد می‌شود . ضمناً" دستیاران ممتاز به نحو مقتضی مورد تشویق قرار می‌گیرند .

-

2- از دستیاران هر چهار ماه امتحان کتبی طبق برنامه تنظیم شده از قسمتهای مختلف کتاب نلسون به عمل می آید و حداقل 2 بار امتحان آسکی برگزار می شود و نمرات آنها در شورای بخش مطرح می گردد .

3- در آخر هر سال تحصیلی خلاصه برگه های ارزشیابی و نمرات طول مدت سال هر دستیار در شورای بخش مطرح می شود و اساتید بخش در مورد دستیار مربوطه اظهار نظر می کنند و نتیجه بحث و ارزشیابی و نمرات به طور کتبی در پرونده هر دستیار بایگانی می شود و بر اساس نتایج فوق دستیار جهت شرکت در امتحان ارتقاء معرفی خواهد شد .

4- در سال چندین بار از دستیاران در مورد نحوه آموزش بخش نظر خواهی می شود و پیشنهادات و انتقادات دستیاران در شورای بخش مطرح و نتیجه به دستیاران اعلام می گردد .

5- نظارت بر اجراء صحیح موارد آموزش داده شده در کارگاههای کشوری و بررسی نتایج ارزشیابی آنها .

برنامه های آموزشی و کنفرانسهای بخش کودکان :

Morning Report-1

الف - گزارش صبحگاهی ، همگانی گروه کودکان : این جلسات با حضور اساتیدی که در بخش های بیمارستانهای آموزشی تابع دانشگاه علوم پزشکی راند می نمایند به همراه کلیه دستیاران تشکیل خواهد شد. دستیارانی که به دلیل داشتن بیمار بد حال موظف به ماندن در بخش خود می باشد از شرکت در این جلسات معاف می باشند .

آمار مراجعه بیماران به اورژانس کودکان در طی ۲۴ ساعت گذشته همراه با خلاصه ای از سابقه و یافته های بالینی و پاراکلینیکی بیماران بستری شده در بخش اتفاقات یا سایر بخشها گزارش خواهد شد. از بین بیماران معرفی شده تعدادی طبق نظر استاد مسئول انتخاب و مورد بحث قرار خواهند گرفت . دستیار مربوطه بایستی از آنچه که انجام داده دفاع بنماید و در انتها با کسب نظر اساتید صاحب نظر جمع بندی لازم و نتیجه گیری از بحث انجام گردد . در انتهای هر جلسه پی گیری بیماران معرفی شده در جلسات قبلی به اطلاع حاضران خواهد رسید .

این جلسات روزهای یکشنبه و چهارشنبه هر هفته از ساعت 8 تا 9 صبح تشکیل خواهد شد . در صورتیکه اساتید بخش های مختلف لازم بدانند در انتهای این جلسات می توانند بیماران یا نکات آموزنده **problem case** خود را با بحث های کوتاه معرفی بنمایند . ب- گزارش صبحگاهی اختصاصی : روزانه در هر بخش تخصصی یا فوق تخصصی برگزار می شود .

Radiology Conf. -2

در این جلسات فیلم های رادیولوژی جالب و قابل بحث که در طول یکماه جمع آوری شده به تعداد مشخصی از دستیاران تحویل داده خواهد شد تا این افراد با مراجعه به کتب رادیولوژی و اساتید مربوطه فیلم ها را مرور نموده و در ساعت کنفرانس که ماهانه طبق برنامه تنظیمی بخش اعلام خواهد شد در حضور استاد رادیولوژی و اساتید و دستیاران بخش مورد بحث قرار خواهند داد . ضمناً در بخش های نوزادان نیز ماهانه کنفرانس رادیولوژی نوزادان برگزار می گردد .

3- Management Conf . این جلسات که ماهانه یکبار تشکیل خواهد شد ، عناوین انتخاب شده بوسیله اساتید بخش با تاکید بر روشهای تشخیص

و درمان بیماریهای شایع منطقه ارائه می گردد . عنوان سخنرانیها و ساعت ارائه سخنرانی اساتید هر ششماه به وسیله بخش اعلام خواهد شد . این کنفرانسها به مدت 2 ساعت و با ارائه سه سخنرانی توسط سه نفر از اساتید همراه با پرسش و پاسخ انجام خواهد شد .

Mortality Conf. -4

آخر هر ماه آمار بیماران بستری در بخش های مختلف به همراه آمار بیماران فوت شده ارائه خواهد شد و علل مرگ و میر بیماران مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت .

Resident' s Conf. -5

این جلسات هفته ای یکبار به مدت یکساعت تشکیل خواهد شد . عناوین از قبل تعیین شده به وسیله دستیاران و با نظر استاد برگزار کننده جلسات مورد بحث قرار خواهند گرفت . شرکت کلیه دستیاران الزامی است (به استثناء موارد کشیک) و همگی بایستی عنوان مورد بحث را قبلاً مطالعه نموده باشند .

Journal Club -6

در هر جلسه که هفته ای یکبار تشکیل خواهد شد (روزهای سه شنبه بعد از Morning) سه مقاله به وسیله سه نفر از دستیاران ارائه و مورد بحث قرار خواهد گرفت . استاد مسئول برگزاری جلسات جنبه های کاربردی و نتایج به دست آمده از مقالات ارائه شده را مورد ارزیابی قرار خواهد داد. فتوکپی مقالات ارائه شده در دفتر بخش جمع آوری خواهد شد تا در صورت احتیاج مورد استفاده قرار گیرد . ارائه مقاله از ژورنالهای مختلف در بخش های عمومی و فوق تخصصی که به صورت هفتگی در بخش های فوق انجام خواهد شد .

7- شرکت در کارگاههای روش تحقیق که توسط معاونت پژوهشی دانشکده پزشکی جهت دستیاران ارائه می شود .